

VALTIOVARAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 18/2001 vp

Hallituksen esitys laiksi Kansaneläkelaitoksen rahoituksen väliaikaisesta muuttamisesta vuonna 2002

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 12 päivänä syyskuuta 2001 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi Kansaneläkelaitoksen rahoituksen väliaikaisesta muuttamisesta vuonna 2002 (HE 118/2001 vp).

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaostossa ovat olleet kuultavina

- finanssineuvos Reino Niinivaara ja lainsäädäntöneuvos Tommi Parkkola, valtiovarainministeriö
- osastopäällikkö Erkki Meriläinen, Kansaneläkelaitos.

Valtiovarainministeriö on antanut lisäksi asiasta kirjallisen lausunnon.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki Kansaneläkelaitoksen rahoituksen väliaikaisesta muuttamisesta vuonna 2002. Kansaneläkelaitoksen rahoituksen turvaamiseksi Kansaneläkelaitokselle tilitettäisiin vuonna 2002 arvonlisäveron tuotosta 700 miljoonaa euroa.

Esitys liittyy valtion vuoden 2002 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2002 alusta. Lakia sovellettaisiin Kansaneläkelaitokselle vuodelta 2002 tilitettävään arvonlisäveroon.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana.

Kansaneläkelaitokselle on ohjattu vuodesta 1993 lähtien vuosittain osa liikevaihtoveron/arvonlisäveron tuotosta. Nyt tilitettäväksi esitetty määrä 700 miljoonaa euroa on noin 300 miljoonaa euroa suurempi kuin aiemmin vuosina 1995—2001 tilitetty vuotuinen määrä 2 400 mil-

joonaa markkaa. Esitetty määrä vastaa Kansaneläkelaitoksen mukaan vuonna 1995 vallinnutta rahoitustasoa.

Arvonlisäveron tuoton ohjaamisesta Kansaneläkelaitokselle on säädetty vuodesta 1993 aina yhtä vuotta koskevalla erillislailla. Menettelyä on pidetty tarkoituksenmukaisena, jotta Kansaneläkelaitoksen rahoitustarpeen määrään vaikuttavat vuosittain tehtävät vero- ja maksupoliittiset ratkaisut on voitu ottaa huomioon. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan tähän menettelyyn ei ole sinänsä liittynyt ongelmia, ja se on lisännyt osaltaan myös rahoituksen läpinäkyvyyttä.

Sosiaalimenojen kehitystä ja sosiaaliturvan rahoituksen rakennetta pitkällä aikavälillä tutkitaan parhaillaan sosiaali- ja terveysministeriön 19.4.2000 asettamassa toimikunnassa (Sosiaalimenotoimikunta 2000), jonka tulee saada työnsä päätökseen tämän vuoden loppuun mennessä. Toimikunnan työ liittyy Paavo Lipposen II halli-

tuksen hallitusohjelmaan, jossa todetaan sosiaaliturvan rahoituksen kehittämistä mm., että rahoituksessa tulee vahvistaa vakuutusperiaatetta. Toimikunnan eräänä tavoitteena on selvittää, onko sosiaaliturvan nykyinen rahoitusrakenne pitkälläkin tähtäyksellä toimiva vai tulisiko sitä kehittää.

Valtiovarainvaliokunta pitää tarkoituksenmukaisena turvata Kansaneläkelaitoksen rahoitus vuonna 2002 hallituksen esityksessä tarkoitettuihin tavoin erillislain turvin. Valiokunnan mielestä pysyväisratkaisun mahdollisuus tulee kuitenkin selvittää ensi vuoden aikana Sosiaalimenotoimikunnan saatua työnsä päätökseen.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella valtiovarainvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 19 päivänä lokakuuta 2001

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Maria Kaisa Aula /kesk
vpj. Kari Rajamäki /sd
jäs. Timo Ihamäki /kok
Seppo Kääriäinen /kesk
Markku Laukkanen /kesk
Tuija Nurmi /kok
Mauri Pekkarinen /kesk
Matti Saarinen /sd
Anni Sinnemäki /vihr

Sakari Smeds /kd
Marja-Liisa Tykkyläinen /sd
Jukka Vihriälä /kesk
vjäs. Ulla Juurola /sd
Juha Karpio /kok
Mikko Kuoppa /vas
Iivo Polvi /vas
Anu Vehviläinen /kesk.

Valiokunnan sihteerinä jaostokäsittelyssä on toiminut

valiokuntaneuvos Maarit Pekkanen.